

SEPTEMBER
29/9-3/10 ETCO – ESOT, Prag

OKTOBER
13 Europeiska donationsdagen

NOVEMBER
11-14 Organ Donation Congress of the International Society of Organ Donation and Procurement (ISODP) & The International Transplant Coordinators Society (ITCS), Philadelphia, USA
www.isdp2007.org

22-23 Utbildning i organdonation för IVA-sjuksköterskor
Förfrågan:
sofia.dahlman@vgregion.se
olof.sand@vgregion.se

28-30 Riksstämman, Stockholm
www.svls.se

JANUARI '08
17-18 EDHEP
24-25 Regionmöte Njurtransplantation Göteborg
30 Seminarium om donationsfrågor Svenska Läkaresällskapet, Stockholm

APRIL '08
3-4 EDHEP

EDHEP
EUROPEAN
DONOR
HOSPITAL
EDUCATION
PROGRAMME

Konsten att
möta människor
i svåra
situationer

EDHEP är ett utbildningsprogram som riktar sig till läkare och sjuksköterskor som arbetar inom intensivvården. Deltagare i kursen tränas i att möta människor som är i svår kris pga nära anhörigs död och att då ta upp frågan om donation.

Moderatorer: *Daniel Brattgård*, sjukhuspräst
Margareth Brynolf, psykoterapeut.

Sahlgrenska Universitetssjukhuset deltar i ett europeiskt samarbete i dessa utbildningsfrågor.
Datum för aktuella utbildningar, se kalendariet.

Förfrågningar: TRANSPLANTATIONSKOORDINATOR

Charlotte Lovén tel 031-342 70 45
charlotte.loven@vgregion.se

Suzanne Malmros tel 031-342 83 99
suzanne.malmros@vgregion.se

Donationsrådet

Har Du själv frågor rörande donation av organ och vävnader?

Vänd Dig till

www.donationsradet.se

Kurser i transplantation vårterminen 2008

HALVFART

Kurserna **Organtransplantation** och **Omvårdnad av organtransplanterade patienter** ges i samarbete mellan Institutionen för vårdvetenskap och hälsa, Sahlgrenska Akademin på Göteborgs universitet och Transplantationsenheten, Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg. Ytterligare information finns från den 8 oktober 2007 på institutionens hemsida www.caresci.gu.se/utbildning/uppdragsutbildning

Där finns ansökningsblanketter, kursplaner och övrig information om kurskostnad finns att läsa i kurskatalogen.

Sista ansökningsdag 2 november 2007.
Välkommen med din ansökan!

Annette Lennerling, KURSANSVARIG
31-342 70 39, 031-786 60 74
annette.lennerling@gu.se

Harriet Thunberg-Sjöström, STUDIEREKTOR
031-786 60 24
harrieth.thunberg-sjostom@gu.se

TRANSPLANTATIONS NYTT

Utges av Transplantationsinstitutet, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, 413 45 Göteborg. Ansv. utg. Doc. Lars Bäckman
Redaktör Anne Flodén, tel 031-342 10 00 (vxl), 031-342 70 46 (dir), fax 031-82 05 57, e-post anne.floden@vgregion.se

Nr 3/2007 (årg 10)

Dessvärre

... lyckades vi inte nå ända fram, då Berlin fick världskongressen i Transplantation 2012. Berlin vann med 10 rösters övertukt av 1000, suck. Fast jag vet vem som hade fått göra jobbet. Vi kan dock glädja oss åt de svenska framgångarna i det nyligen genomförda World Transplant Games i Bangkok, Thailand.

Sommaren har präglats av en hög transplantationsaktivitet samt mycket regn! Den nya vårdbyggnaden på Sahlgrenska sjukhusområde skjuter i höjden - tyvärr uteblev taklagsfesten. Under våren hade vi besök av socialminister Göran Hägglund som var här för att informera sig om den högspecialiserade sjukvården i Sverige och särskilt transplantationsaktiviteten. Representationsförbudet till trots lyckades jag ändå få sjukhuset att betala mazariner och havrekakor.

Göran Hägglund var mycket intresserad av transplantationsfrågor och föreföll vara väl insatt även i donationsproblematiken, vilket är viktigt med tanke på den senaste tidens skrivelser i tidningar och korrespondens med Socialstyrelsen.

På tal om myndigheter så kommer inom kort Donationsrådets nya informationsbroschyr till sjukvården med titeln: "Tillsammans kan vi rädda liv (se sid 3)." I veckan hålls även det 6:e Rolf Olsson symposiet samt Leverdagarna här i Göteborg. Det är tredje gången vi kombinerar detta möte och i år kommer vi att fokusera på alkohol samt tobaks inverkningar på levern. Deltagarantalet ser som vanligt ut att bli högt och vi hoppas på mycket kunskap och intressanta och givande diskussioner.

Lars Bäckman

MEDALJSKÖRD FÖR SVERIGE:

"RIKTIGA" VM – 1 guld...
WTG – 3 Guld, 6 Silver, 1 Brons!

De sextonde World Transplant Games (WTG) gick av stapeln i Bangkok 25 augusti – 2 september. Tävlingsugna svenskar var på plats, några var gamla rävar och medaljörer medan andra var med för första gången. På lördagen den 25 var det lagregistrering och det svenska laget gick i samlad tropp. Det var många som kände igen bekanta från tidigare spel och återknöt bekantskapen efter två års mailande sedan spelen i Kanada. Spelen handlar lika mycket om vänskap som om tävlingar. På söndagen började så spelen. Det var svenskar i elden redan första dagen. Första tävlingen var Road Race. Åsa Nordin, sprang 3 kilometer och Rinaldo Moreillon, tillsammans med Anders Billström, 5 km. Det blev ett tufft lopp. Starten gick redan 07.30 för att undvika den värsta värmen. Trots det var det många tävlande som fick problem med den tryckande värmen och avgaserna. Banorna var lagda på avlysta gator i stadsmiljö. Ingen av "di svenske" tog dock medalj.

På söndagkvällens invigning av spelen talade bland andra prinsessan Sirindhorn av Thailand. Det var många tal och festlig underhållning i vanlig ordning.

Sverige hittade guldådern

Efter att tidsomställningen tagit sig ur kroppen började Sverige dominera! Den första guldmedaljen tog Gustav Wallén, Uppsala, i golf. Tävlingsarna gick på den tuffa Watermill Golf Resort. Banan är en mästerskapsbana ritad av Robert Jay Savastano från Dye Design. En rejäl utmaning alltså. Gustav fina spel ledde till ett guld brutto, dvs utan handicap, och silver netto.

Inspirerad av Gustavs medaljer i golfen tog Anette Wirén, Lund, guld i singel i badminton. Anette är en av de gamla rävarna i gänget och har många guld från flera tidigare spel och räknas som en av de absoluta favoriterna när det är dags för World Transplant Games. Hon gjorde ingen besviken. Tillsammans tog Anette och Gustav även silver i mixed-dubbel. Men det var inte färdigt med detta!

Åsa Nordin från Kungälv simmade hem en silvermedalj i 100 meter bröst. Speciellt kul är det att Åsa är en av de nya i gänget. En fin debut. Grattis Åsa!

Medaljens framsida. Vanligt förekommande i svenskt bagage

Fler medaljer hävdades in. Den här gången var det Lina Fransson, Vanskiva, som trots en förkylning plockade hem guld i bordtennis mot en iransk tjej. Lina vann i tre raka set. Anders Billström, Halmstad, tog silver i en mycket välspelad match mot en tysk. Det stod länge och vägde men till slut tog tysken hem matchen med 3-1 i set. Bordtennisens

semifinal i mixed dubbel var en tuff match. Där mötte Lina och Anders ett par från Hong Kong. Matchen stod länge och vägde och fick avgöras i skiljeset där Sverige tog hem det hela. Finalen blev en rysare. Anders och Lina mötte ånyo ett lag från Hong Kong. Paret från Hong Kong spelade bra och tog ledningen med 2-0 i set men sedan tog Svenskarna sig i kragen och tog tredje set ganska lätt. Hong Kong-paret skruvade då upp tempot ytterligare och vann den mycket välspelade matchen med 3-1. Silver till Sverige.

Roland Josefsson, Motala, är skarpskytten i gänget. På fredagen hämtade han en bronsmedalj i Luftpistol 10 meter. I tävlingen skjuter man 60 skott och det blev mycket jämt. Vann gjorde Nya Zeeland med 443 poäng. Tvåa kom USA med 429 poäng och på tredje plats Roland med 415.

Den som trodde att Anette Wirén var nöjd med sina medaljer hittills misstog sig grovt. Bollkastningen såg länge ut som ytterligare ett svenskt guld när Anette bombade iväg en projektil på 30,57 meter. Det höll till tredje omgången då en Ungerska fick iväg ett grymt kast på 31,40. Anette hade sedan flera ytterligare kast på över 30 meter men Ungerskan blev för svår. Silver till Anette och Sverige.

Medaljörer 2007, Bangkok, Thailand: Gustav W, Lina F, Roland J, Anette W, Anders B och Åsa N. GRATTIS!

Så var då spelen slut för den här gången. WTG 2007 i Bangkok Thailand blev ytterligare en framgång för Sverige. Totalt blev det 3 GULD, 6 SILVER och 1 BRONS.

Förhoppningsvis får inte Anette och Gustav betala övervikt för all metall som de tagit med sig från Thailand.

Nu är siktet ställt på Australien 2009. Sverige kommer säkerligen att ställa upp med ett riktigt bra lag och samla fler medaljer. Det är dags att sätta igång och träna...

PÅ NÄTET

HEMSIDAN www.transplantsweden.se
BLOGGEN <http://wtg.transplant.sweden.se/>

Artikeln är utdrag från CJ Ahl, Press & Information, TransplantSweden / A. Flodén

World Transplant Games 2011 – kanske i Sverige?

I samband med årets World Transplant Games – idrottstävlingar för transplanterade – har Idrottsföreningen för Transplanterade (Transplant Sweden) tillsammans med Göteborg Stad ansökt om att få arrangera tävlingarna 2011. Spelen som hålls vartannat år samlar 2 000 deltagare från över 50 länder. Årets upplaga ägde rum i Bangkok och för 2009 står Australien och The Gold Coast som värd.

– Vi tycker det är dags för Europa och finns det en bättre evenemangsstad än Göteborg? Alla arenor och boendet är samlat väldigt centralt med korta avstånd för de tävlande säger Anders Olsson, ordförande i Transplant Sweden och ordförande i den organisationskommitté som står bakom ansökan. Göteborg har stor erfarenhet av stora evenemang och den svenska ansökan har fått ett fantastiskt stöd från det kommunala evenemangsbolaget Göteborg & Co.

Ansökan stöds av Göteborgs borgmästare, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Donationsrådet samt organisationer som The Swedish Transplantation Society, Livet som Gåva och Njurförbundet. I början av 2008 kommer representanter för World Transplant Games Federation till Sverige för en inspektion av arenor, boende och organisation. Beslut tas under sommaren 2008.

– Mycken planering och framför allt finansiering återstår, säger Anders Olsson, men vi har fått ett fantastiskt gensvar hos alla vi talat med. All den publicitet och uppmärksamhet som ett WTG i Sverige skulle skapa skulle lyfta donationsdebatten rejält och vi hoppas kunna genomföra en nationell informationskampanj tillsammans med Donationsrådet.

För mer information om den svenska ansökan kontakta Anders Olsson på 0706 337 666, anders.1953@telia.com

Vad menas med "annat medicinskt ändamål"?

När en person ska ta ställning i donationsfrågan (t ex genom att fylla i ett donationskort eller anmäla sig till donationsregistret) reagerar många på uttrycket "annat medicinskt ändamål". Såväl kontakter med Donationsrådet som vårdpersonalens erfarenheter vittnar om att formuleringen ofta skrämmer och ger upphov till många frågor.

Därför är det viktigt att vårdpersonal kan ge svar till patienter och anhöriga. Inte minst är det viktigt att kunna förklara vad som menas med "annat medicinskt ändamål" vid donationssamtalen med den avlidens närstående. Med "annat medicinskt ändamål" avses i första hand medicinsk forskning som alltid godkänts av en etisk kommitté. Oftast handlar det om mindre cell-, blod- eller vävnadsprover. Det kan också handla om organ som inte använts i transplantationssyfte.

Exempel på forskningsprojekt är att få fram bättre behandlingsmetoder för olika sjukdomstillstånd.

"Annat medicinskt ändamål" ska inte förväxlas med helkroppsdonation som regleras i obduktionslagen. Det kräver skriftligt samtycke med en medicinsk institution.

Donationsrådet

För närvarande pågår följande forskningsprojekt gällande annat medicinskt ändamål

- Bukspottkörteln tas tillvara för att utvinna insulinproducerande celler från langerhanska cellöarna. I vissa fall kan inte tillräckligt antal cellöar utvinnas så att de kan användas för transplantation. I stället för att kassera bukspottkörteln kan den då användas för att förfina och utveckla de metoder man idag arbetar med.

För Mellansverige (OFO) gäller även följande:

- Levern tas nästan alltid tillvara i transplantationssyfte. I vissa fall kan det dock visa sig att den inte kan gå till transplantation. Den kan då användas i forskningsprojekt där man studerar levercellerna för att i framtiden kunna utvinna dessa och ge som transplantation på liknande sätt som man idag gör med de langerhanska cellöarna från bukspottkörteln.

- Artärsegment på 1,5 cm från kärlefriska donatorer kan tas tillvara för att studera riskfaktorer för arterioskleros.

Ny broschyr om donation till vårdpersonal

Kunskaperna om organ- och vävnadsdonation måste spridas till fler i vården. Därför har Donationsrådet tagit fram en broschyr som ska kunna användas vid utbildningsinsatser ute på sjukhusen. Målsättningen är att broschyren ska nå ut brett inom vården, inte enbart till personal på IVA. Den ska kunna användas vid utbildningsinsatser på sjukhusen som till exempelvis donationsansvariga eller transplantationskoordinatorer håller i.

Donationsrådets förhoppning är att broschyren ska bli ett viktigt verktyg för att skapa ett ökat intresse bland vårdpersonal.

– Genom att öka kunskaperna om donation så hoppas vi att fler människor kan få möjlighet att hjälpa genom att donera sina organ och vävnader, säger Åsa Welin på Donationsrådet.

Fördjupning på nätet

Syftet med broschyren är att sprida övergripande kunskaper och relevanta fakta om organ- och vävnadsdonation. Broschyren innehåller övergripande För fördjupning och stöd hänvisar man till webbplatsen www.donationsradet.se och till de donationsansvariga på sjukhusen.

Broschyren beställer du kostnadsfritt på Donationsrådets webbplats:

www.donationsradet.se/bestall

